

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

спеціальність	Не обмежено	обов'язковість дисципліни	За вибором
освітня програма	Не обмежено	факультет	менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Воронянський Олександр Володимирович

Вища освіта – спеціальність історія та суспільствознавство

Науковий ступень - кандидат історичних наук 07.00.01 Історія України

Вчене звання – професор

Досвід роботи – 34 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавтор 4 профільних підручників та 3 посібників;
- автор 10 методичних розробок в галузі політичних наук;
- автор понад 50 фахових публікацій у галузі політичних наук (включаючи закордонні) та понад 150 публікацій наукового характеру в галузі суспільствознавства;
- співавтор 2 монографій з політичної проблематики;
- член організаційних комітетів ряду наукових, науково-практичних і науково-методичних конференцій та круглих столів.

телефон	0686077114	електронна пошта	voronyansky@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	на основі оволодіння ефективним апаратом наукового аналізу політичного процесу забезпечити становлення особистості майбутнього фахівця не лише як громадянина й патріота, але й як ефективного управлінця, здатного приймати оптимальні рішення з урахуванням політичної складової.
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	- розуміння основних закономірностей функціонування політичної системи суспільства та системи міжнародних політичних відносин (ЗК 1). - здатність працювати як особисто, так і в групі над засвоєнням навчального матеріалу та вирішенням проблематики громадянсько-політичного спрямування, виходячи з поставленого завдання (ЗК 9, РН 13). - здатність демонструвати знання і розуміння політичних технологій, необхідних для підтримки стабільності політичної системи суспільства в типових умовах (ЗК 8, РН 1). - уміння визначати актуальні для сфери своєї діяльності тенденції розвитку політичних процесів в умовах недостатньої та суперечливої інформації (ЗК 6, ЗК 12).
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин семінарські, 60 годин самостійні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Результати навчання	РН 1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму. РН 13. Результативно працювати у колективі.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ ПОЛІТИКИ. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА.

Лекція 1.	Теоретико-методологічні основи політичної науки.	Семінарське заняття 1 (СЗ 1)	Теоретико-методологічні основи політичної науки.	Самостійна робота	Механізм відтворення влади. Співвідношення рівнів політики, влади, управління. Ресурси політичної влади та проблема їх затратності в процесі політичної діяльності. Системні функції легітимності влади. Механізм формування політичних інститутів.
Лекція 2.	Політичні системи.	СЗ 2	Політичні системи.		Політична система як механізм формування

					та функціонування влади в суспільстві. Динаміка політичної системи в суверенній Україні. Проблема критеріїв класифікації політичних систем. Шкала політичних режимів.
Лекція 3.	Держава в політичній системі суспільства	СЗ 3	Держава в політичній системі суспільства		Основні підходи до визначення соціальної ролі держави. Ідея правової держави в історії політичної думки. Взаємозв'язок держави і громадянського суспільства. Державний суверенітет та проблема його реалізації. Держава і нація. Громадянин як суб'єкт реалізації державного суверенітету.
Лекція 4.	Політичні партії і партійні системи. Виборчі системи.	СЗ 4	Політичні партії і партійні системи. Виборчі системи.		Місце і роль політичних партій в політичній системі суспільства. Проблема «олігархізації» політичних організацій. Основні етапи розвитку політичних партій в Україні. Взаємозв'язок форм правління, партійних і виборчих систем. Абсентеїзм. Фактори трансформації виборчої системи України.
Модуль 2. ПОЛІТИЧНА СТРАТИФІКАЦІЯ. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ.					
Лекція 5.	Політичне лідерство та політичні еліти. Політична свідомість. Політична ідеологія	СЗ 5	Політичне лідерство та політичні еліти. Політична свідомість. Політична ідеологія		Еліта та державна бюрократія. Системна роль контреліти. Місце та роль еліт в політичному процесі та виникненні політичних криз. Політична психологія. Феномен натовпу. Основні ідейно-політичні доктрини сучасності.
Лекція 6.	Політичний процес. Політичні трансформації. Політичні технології.	СЗ 6	Політичний процес. Політичні трансформації.	Самостійна робота	«Демократичний транзит» і постіндустріальне суспільство. Проблема трансплантації політичних інститутів. Концепції переходу до демократії. Модернізаційний процес в Україні.
		СЗ 7	Політичні технології.		Технологія прийняття політичних рішень. Виборчі технології. Інформаційні технології в політиці. Політичний PR. Політична реклама. Проблема прийняття раціональних рішень в політичній сфері.

		СЗ 8	Міжнародні політичні відносини та конфлікти. Геополітика.		Проблема переходу від монополярного світу до багатопolarityності. Геополітичне становище України та основні варіанти її геополітичної орієнтації.
		СЗ 9	Україна в системі міжнародних відносин.		Проблеми європейської інтеграції України. Національні інтереси та національна безпека України.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Воронянський О. В. Політологія з модулем «Україна, Європа, світ»: підручник Україна, Європа, світ»: підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Харків, ХНУБА, 2021. — 240 с. 2. Воронянський О. В. , Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В. Політологія: підручник. — Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. — 180с. 3. Воронянський О. В. та ін. Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки.- Харків: Міськдрук, 2017.- 284 с. 4. Воронянський О. В. Політичні інститути: механізм формування в конкурентному середовищі / О. В. Воронянський // Сучасне суспільство. - 2014. - Вип. 1. - С. 15-28. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2014_1_4.	Методичне забезпечення	1. Воронянський О. В. Методичні вказівки з організації семінарських занять студентів з навчальної дисципліни «Політологія». – Харків: ХНТУСГ, 2020. – 30 с. 2. Воронянський О. В. Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Політологія». – Харків: ХНТУСГ, 2021. – 29с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.